

“ဒီဗီဘီဒီဘီ” အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဒီဗီဘီ သတင်းဌာနက စနေနေ့တိုင်း ရိုက်ကူးပြီး ဒီဗီဘီရုပ်သံလိုင်းမှာ အထက်ပါ အစီအစဉ်အတိုင်း ထုတ်လွှင့် တင်ဆက်ပါတယ်။

DVB Debate ဟာ မိမိတို့ရဲ့အတွေးအမြင် အယူအဆတွေကို လွတ်လပ်စွာ သဘောကွဲလွဲနိုင်ဖို့၊ အပြန်အလှန် နားလည်မှုတွေကို တည်ဆောက်နိုင်ဖို့၊ မြန်မာ့အနာဂတ် ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေဖို့၊ လူ့အဖွဲ့အစည်းအတွင်းမှာရှိနေတဲ့ ပြဿနာတွေကို အဖြေရှာနိုင်ဖို့၊ လူတိုင်းပါဝင်နိုင်ပြီး မတူကွဲပြားတာတွေကို လက်ခံပေးနိုင်ဖို့၊ အချေအတင်ဆွေးနွေးတဲ့ ယဉ်ကျေးမှု ပေါ်ထွက်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်။

မီဒီယာတွေနဲ့ အသင်းအဖွဲ့တွေကိုလည်း အခုလို လွတ်လပ်ပွင့်လင်းတဲ့ ဒီဘီဘီရဲ့ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲမှာ ပါဝင်ဖို့ကို ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

အပတ်စဉ် သတင်းထုတ်ပြန်ချက်တွေ၊ သတင်းဓာတ်ပုံတွေနဲ့ ဒီဘီဘီကာတွန်းကို ရုပ်သံရိုက်ကူးပြီး မကြာခင်မှာပဲ ဒီဗီဘီဒီဘီရဲ့ Facebook စာမျက်နှာနဲ့ ဝက်ဘ်ဆိုဒ်မှာ ကြည့်ရှုနိုင်ပါတယ်။

Debate on DVB TV	
Sunday:	19:15 (New), 21:00
Monday:	10:15, 15:15, 21:00
Wednesday:	10:15, 15:15
Friday:	15:15, 21:00

အမှတ် - ၄၅၄၊ ၇ လွှာ၊
 ကုန်သည်လမ်းနှင့်
 ပိုလ်ကလေးဈေးလမ်းထောင့်၊
 ပိုလ်တထောင်မြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

DVB

ယခုအပတ် ဆွေးနွေးပွဲအတွက် မေးခွန်းကတော့

**“မြန်မာ့ပညာရေး - အရေအတွက်လား ?
 အရည်အချင်းလား ?”**

ဖြစ်ပါတယ်။

မှတ်ချက်ပေးလိုတာ

အကြံပြုလိုတာ

မေးမြန်းလိုတာတွေ ရှိပါက ရုံးချိန်အတွင်း

ဖုန်းနံပါတ် +၉၅ ၉၄ ၅၉၈ ၆၅ ၉၄၀ နဲ့

debate@dvb.no ကို ဆက်သွယ်ပြီး

“မြန်မာ့ပညာရေး - အရေအတွက်လား ? အရည်အချင်းလား ?” (သာလွန်ဖောင်းထက်)

ပညာရေးအဖွဲ့အစည်း၊ ပညာရဲ့ရင့် ပွဲလယ်တင့်၊ ပညာရှာပမာ သူ ဖုန်းစားစတဲ့စကားပုံတွေ၊ ဆိုရိုးတွေဟာ မြန်မာတွေ ဘယ်လောက်အလေး ထားတယ်ဆိုတာ ပေါ်လွင်စေတဲ့ သာဓကတွေပါ။ ရှေးအစဉ်အဆက်က တည်းက မြန်မာလူမှုအသိုင်းအဝိုင်းဟာ ပညာကို တန်ဖိုးထားခဲ့ကြပြီး လူငယ်လူရွယ်တွေကို အမှန်တကယ် ပညာတတ်တွေ ဖြစ်အောင်လည်း အမြဲလိုလို ပြုစုပျိုးထောင်ခဲ့ကြပါတယ်။

ဒါပေမယ့်လည်း ပညာရေးနဲ့ နိုင်ငံရေးကို ရောယှက်မြင်တွေ စဉ်းစားလာတဲ့အခါမှာ ရှုပ်ထွေးမှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာပြီး ပညာရေးစနစ်တစ်ခု လုံး အရည်အချင်းပညာရေး မဟုတ်တော့ဘဲ အရေအတွက်ကိုသာ မွေး ထုတ်တဲ့ ပညာရေးစနစ်အဖြစ် စစ်အာဏာရှင်စနစ် လက်အောက်မှာ အသွင်ပြောင်းခဲ့ရပါတယ်။

ကိုလိုနီခေတ်၊ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီခေတ်မှာ မြန်မာ့ပညာရေး စနစ်ဟာ အောင်မြင်ကျော်ကြားခဲ့ပေမယ့်လည်း ၁၉၆၂ ကစလို့ ၂၀၁၀ထိ နှစ်ပေါင်း ၅၀ နီးပါး မြန်မာ့ပညာရေးစနစ်တစ်ခုလုံး စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ စိတ်တိုင်းကျ ဖျက်ဆီးခံလိုက်ရပါတယ်။ လက်ရှိ NLD အစိုးရသစ်လက် ထက်မှာတော့ ပညာရေး ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေ ရှိလာပေမယ့်လည်း ဒီပြု ပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေက ထိရောက်ပါရဲ့လား။

မြန်မာ့ပညာရေး ဖျက်ဆီးခံရခြင်း

ကိုလိုနီခေတ်၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီး ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီခေတ်မှာ မြန်မာ့ပညာရေးစနစ်ဟာ အာရှမှာ ထိပ်တန်းအဆင့် ရှိခဲ့ပေမယ့်လည်း ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းဦးဆောင်တဲ့ တော်လှန်ရေးကောင်စီ အစိုးရက စစ်အာဏာသိမ်းလိုက်ချိန်မှာတော့ မြန်မာ့ပညာရေး အဆင့်အ တန်းကရုတ်တရက်ဆိုသလို အရည်အသွေးပိုင်းထိုးဆင်းသွားခဲ့ရပါတယ်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ်မှ ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ အာဏာရှင်အစိုးရ အဆက်ဆက်က ကျောင်းသားတွေနဲ့ ပညာရေးဟာ အာဏာရှင်စနစ်ကို ခြိမ်းခြောက်တဲ့ သူတွေ၊ စနစ်တွေအဖြစ် ရှုမြင်ပြီး ပညာတတ် မွေးထုတ်ရေးထက် နာမည် ခံဟန်ပြ ပညာရေးစနစ်ကိုသာ တည်ဆောက် ဖျက်ဆီးခဲ့ကြပါတယ်။

ပညာရေးဆိုင်ရာ ကျောင်းတွေ၊ ကောလိပ်တွေကို နိုင်ငံပိုင်သိမ်း ဆည်းတာ၊ အာဏာရှင်အစိုးရကို ခြိမ်းခြောက်နိုင်တဲ့ ကျောင်းသားကျောင်း သူတွေ စုဝေးဆန္ဒပြမှုတွေကို တားဆီးဖို့ ဥပဒေ၊ ညွှန်ကြားချက်တွေ ထုတ် ပြန်ပြီး ပညာရေးစနစ်တစ်ခုလုံးကို ထိန်းချုပ်တာ၊ တက္ကသိုလ်တွေကို မြို့ စွန့်တွေ ပို့ခဲ့တာအပါအဝင် အမျိုးမျိုးသော ဖိနှိပ် ချုပ်ချယ်မှုတွေကြောင့် မြန်မာ့ပညာရေး စနစ်တစ်ခုလုံးဟာ စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ စိတ်တိုင်းကျ ဖျက်ဆီးမှုအောက်မှာ အင်မတန်ကို နိမ့်ကျခဲ့ရပါတယ်။ တက္ကသိုလ်တွေမှာ ကျောင်းသားတွေ မစုစည်းနိုင်ဖို့ အကောင်အထည် ဖော်လိုက်တဲ့ အဝေး သင် ပညာရေးစနစ်ဟာလည်း ယနေ့အချိန်အထိ အသက်ဝင်နေဆဲပါပဲ။ အခြေခံပညာ၊ တက္ကသိုလ်ပညာရေးနဲ့ အဆင့်မြင့်ပညာရေး အားလုံးလိုလို ဟာ စစ်အာဏာရှင်တွေရဲ့ စိတ်တိုင်းကျ ခြယ်လှယ်မှုအောက်မှာ နာလန် မထူနိုင်ခဲ့ကြပါဘူး။

ကျွန်ုပ်တို့ ဖြစ်ထွန်းလာခြင်း

မြန်မာ့ပညာရေးမှာ ခေတ်အဆက်ဆက်မှာ မိဘတွေဟာ သား သားသမီးတွေရဲ့ ပညာရေးအတွက် အမြဲလိုလို ပူပန်သောကရောက် စိတ်ပူရတာကတော့ ကျွန်ုပ်တို့ စနစ်ပါပဲ။ အစိုးရအခြေခံပညာ ကျောင်းတွေ ကစလို့ တက္ကသိုလ်ရောက်တဲ့အထိ ကျောင်းသားကျောင်းသူတိုင်းဟာ ကျွန်ုပ်တို့စနစ်နဲ့ ထိတွေ့နေရပါတယ်။ ပညာရေးဝန်ထမ်းတွေဟာလည်း မလောက်တော့ လခနဲ့ ရှင်သန်ရပ်တည်ဖို့ မဖြစ်နိုင်တာမို့ ကျွန်ုပ်တို့ အား ကိုကြောင်း ကျွန်ုပ်တို့စနစ်ဟာ ကြီးထွား အမြစ်တွယ်လာပါတယ်။ အခြေခံ ပညာရေးစနစ်ကစလို့ အဆင့်မြင့်ပညာ သင်ကြားမှုမှာပါ ကျွန်ုပ်တို့တွေဟာ အရေးပါတဲ့ နေရာကနေ ရပ်တည်နေပါတယ်။

အခြေခံပညာရေးစနစ်သို့ ဝှဲကြည့်ခြင်း

အခြေခံပညာရေးစနစ်မှာ အမှတ်ဦးစားပေးစနစ်ကို အဓိက ဦး စားပေးခဲ့ပြီးကျောင်းသားကျောင်းသူအများစုဟာ စာနုတ်တိုက်ကျက်မှတ် စနစ်နဲ့ပဲ စာမေးပွဲများကို ရင်ဆိုင်ရုန်းကန် ဖြေဆိုရပါတယ်။ NLD အစိုးရ သစ်လက်ထက် စတင်တက်လာချိန်မှာတော့ အဆင့်အလိုက် Grade သတ်မှတ်တဲ့စနစ်ကို စတင်ကျင့်သုံးလာပြီဖြစ်ပေမယ့် ကျောင်းသားဦး ရေနဲ့ ဆရာ၊ ဆရာမဦးရေ မလုံလောက်မှုက အဓိက ပြဿနာပါ။ အခြေခံ ပညာရေးမှာ ကျွန်ုပ်တို့စနစ်၊ လခမလုံလောက်မှု၊ ဆရာ၊ ဆရာမ အရည်အ သွေး မပြည့်မီမှုတွေကြောင့် ပညာရေးအရည်အသွေး နိမ့်ကျမှုတွေ ရှိနေ တယ်လို့ ပညာရေးအသိုင်းအဝိုင်းက ဆိုပါတယ်။ ၂၀၁၆/ ၁၇ ပညာသင် သင်နှစ်မှာ ကျောင်းပေါင်း ၄၆,၀၀၆ ကျောင်း၊ ဆရာပေါင်း ၃၈၆,၇၀၉ ဦးနဲ့ ကျောင်းသားပေါင်း ၉,၈၇၈,၃၆၀ ဦးရှိတယ်လို့ သိရပါတယ်။ မူအသစ် အရ ၂၀၁၅/ ၁၆ ပညာသင်နှစ်ထက် စာရင် ၂၀၁၆/ ၁၇ မှာ ကျောင်း ပေါင်း ၅၂၂ ကျောင်းတိုးတက်လာပြီး ဆရာပေါင်းက ၁၈,၆၉၆ တိုးလာ တယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ကျောင်းသား တိုးတက်မှုကတော့ ၄၂၂,၂၆၇ ဦး ရှိ တယ်လို့ သိရပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ဆရာ၊ ဆရာမဦးရေနဲ့ ကျောင်းသား အရေအတွက် ယှဉ်ကြည့်ရင် အချိုးမညီမှုဖြစ်နေရပြီး ဘယ်လိုပဲ ပညာရေး စနစ် ပြောင်းလဲစေကာမူ ကျောင်းသားအများစုကို ဆရာ၊ ဆရာမ အင် အားနည်းနည်းနဲ့ပဲ သင်ကြားရတာမို့ အရည်အချင်းပြည့်တဲ့ အခြေခံပညာ ရေး ဖြစ်လာဖို့ကတော့ စိန်ခေါ်မှုတွေ ရှိနေပါတယ်။

တနိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာအရ ဆရာနဲ့ ကျောင်းသားအချိုးကို တွက်ချက်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဆရာပေါင်း ၃၈၆,၇၀၉ ဦး ရှိပြီး ကျောင်းသား ပေါင်းက ၉,၈၇၈,၃၆၀ ရှိတာကြောင့် ၁ : ၂၅ ဒသမ ၅၄ အဖြစ် တွက်ချက် ရရှိမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ လက်တွေ့မှာက စာသင်ခန်းတစ်ခန်းကို ကျောင်းသား ၅၀ ဝန်းကျင်ခန့် ရှိနေတာကြောင့် ၁ : ၅၀ လိုသာ ဆိုရမှာ ဖြစ်နေပါတယ်။ ဒါကြောင့် လက်တွေ့လုပ်ငန်းခွင် အခြေအနေတွေအရ ‘ဆရာနဲ့ ဘာသာ ရပ်အချိုး’ နဲ့ ‘စာသင်ခန်းနဲ့ ဆရာအချိုး’ တို့ကိုပါ ထည့်သွင်း စဉ်းစားတွက် ချက်မှာသာ လက်တွေ့သင်ကြားရေး အခက်အခဲများကို ပြေလည်စေနိုင်မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

လက်ရှိ အခြေခံပညာကျောင်းများတွင် ဆရာ၊ ဆရာမ အင် အား လုံလောက်မှုတစ်စွာဖြင့် သင်ကြားရေးလုပ်ငန်းများကို အောင်အောင် မြင်မြင်၊ နိုင်နိုင်နင်းနင်း ဆောင်ရွက်နိုင်ရေးအတွက် (၁) လက်တွေ့ လုပ် ငန်းခွင် လိုအပ်ချက်အရ ‘စာသင်ခန်းအလိုက် ဆရာအချိုး’ နဲ့ ‘ဘာသာရပ် အလိုက် ဆရာအချိုး’ တို့ကိုပါ ထည့်သွင်း တွက်ချက်ရန် (တစ်နည်း) စာ

သင်ခန်း တစ်ခန်းအတွင်း ကျောင်းသားအရေအတွက် (Class Size) လျော့ချနိုင်ရန် (၂) ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ ကောလိပ်များ တိုးချဲ့ဖွင့်လှစ် လျက် လိုအပ်သော ဆရာ၊ ဆရာမများကို တိုးမြှင့်လေ့ကျင့်မွေးထုတ်ကာ လုပ်ငန်းခွင်အရောက် အမြန်ဆုံး တိုးမြှင့်ခန့်ထားနိုင်ရန်(၃) နိုင်ငံအနှံ့ ကျောင်းအသီးသီးမှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေကြတဲ့ ဆရာ၊ ဆရာမများရဲ့ အပြောင်းအရွှေ့နဲ့ ရာထူးတိုး အမိန့်များကိုလည်း ကျောင်းဖွင့်ချိန်မတိုင်မီ အကတိတရားကင်းစွာ စီမံပေးရေး စသည်တို့ ဆောင်ရွက်ရန် လိုအပ်တယ် လို့ ပညာရေးအသိုင်းအဝိုင်းက ဆိုပါတယ်။

အဆင့်မြင့်ပညာရေးကို ဝှဲကြည့်ခြင်း

မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ လွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှုဖြစ်စဉ်ကစလို့ အာဏာ ရှင်စနစ် တော်လှန်ရေးအပါအဝင် နိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်တွေမှာ တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားသမဂ္ဂတွေနဲ့ ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေဟာ ထိပ်တန်းက ပါဝင်ခဲ့ပါတယ်။ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးလှုပ်ရှားမှုဟာ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ ကျောင်းတက်နေတဲ့ ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေက အခြေတည် ဖြစ်ပေါ် လာပေမယ့်လည်း အင်္ဂလိပ်အစိုးရက ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နဲ့ တက္ကသိုလ် ပညာရေးစနစ်ကို မဖျက်ဆီးခဲ့ပါဘူး။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း အစိုးရ အာဏာသိမ်းချိန်မှာလည်း တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားကျောင်းသူ တွေဟာ အာဏာသိမ်းအစိုးရကို တော်လှန်ခဲ့ကြပါတယ်။

အကျိုးဆက်အားဖြင့် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားသမဂ္ဂ အဆောက်အအုံကို ခိုင်းနမိုက်နဲ့ ဖြိုဖွဲ့ ဖျက်ဆီးခံခဲ့ရသလို ပညာရေးကို စနစ်တကျ ဖျက်ဆီးမှုတွေလည်း ခံခဲ့ရပါတယ်။ တက္ကသိုလ်တွေ၊ ကျောင်း တွေကို အစိုးရရဲ့ တိုက်ရိုက် အုပ်ချုပ်မှုအောက်မှာထားရှိပြီး တက္ကသိုလ် အုပ်ချုပ်ရေး အဖွဲ့တွေကိုလည်း အရည်အချင်းအရမဟုတ်ဘဲ အစိုးရ ဩဇာခံမယ့် သူတွေကိုသာ ထားရှိအုပ်ချုပ်စေခဲ့ပါတယ်။ ဒါ့အပြင်တက္ကသိုလ် ကျောင်းသားကျောင်းသူတွေကိုလည်း တက္ကသိုလ်တစ်ခုတည်းမှာ မစု စည်းစေဖို့ ဒေသကောလိပ်စနစ် တီထွင်ပြီး ကျောင်းသားတွေ ဖြန့်ခွဲထုတ် ခဲ့တာမျိုးတွေအပါအဝင် မျိုးစုံ ပညာရေးစနစ်ကို ဖျက်ဆီးခဲ့ကြပါတယ်။

Vocational လား၊ Academic လား

နိုင်ငံတော်အတိုင်ပင်ခံပုဂ္ဂိုလ် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကိုယ်က နိုင်ငံမှာ Vocational လို့ ခေါ်တဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပညာရေးကို Academic ပညာရေးထက် ပိုမိုအားပေးဖို့ ဆော်ဩမှုတွေ ရှိနေပါတယ်။ နိုင်ငံမှာ ဆင်းရဲမွဲတေမှုနဲ့ နိုင်ငံ ပြန်လည်တည်ဆောက်နေချိန်မို့ Vocat- ional ပညာရေးကို ဦးစားပေးသလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းထုတ်မှုတွေ ရှိနေပါ တယ်။ ဒါပေမယ့်လည်း စီးပွားရေးအရ မြန်မာနိုင်ငံဟာ နိမ့်ကျနေတာမို့ Vocational ပညာရေး ဦးစားပေးသည့်တိုင် အလုပ်အကိုင်နေရာ အလုံအ လောက် မရှိမှုကလည်း ပြဿနာတစ်ရပ်အဖြစ် ရှိနေဆဲပါပဲ။ ပညာရေး အသိုင်းအဝိုင်းကတော့ Academic ပညာရေးကိုတောင် သေသေချာချာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲပြီး မတည်ဆောက်နိုင်ချိန်မှာ Vocational ပညာရေး ဆိုပြီး ဦးစားပေးမယ်ဆိုရင်လည်း မြန်မာ့ပညာရေးဟာ နာလန်ထူဖို့ မလွယ်ဘူးလို့ မှတ်ချက်ပြု ပြောဆိုမှုတွေလည်း ရှိနေပါတယ်။